

Mongolia:
Enhancing Resource
Management through
Institutional Transformation

Жендэрийн мэдрэмжтэй дүн шинжилгээ

Жендэрийн мэдрэмжтэй дүн шинжилгээ

Жендэрийн оролцоотой дүн шинжилгээ гэж юу вэ?

Энэ бол эмэгтэй, эрэгтэй хүмүүсийн, аль эсвэл охид, хөвгүүдийн туршлага юугаараа ялгаатай болохыг судалж тогтоох үйл явц юм.

Бодлого гарагчид болон төсөл хөтөлбөр боловсруулагч нар түүнийг дараах зорилгоор ашигладаг. Үүнд :

- ✧ *эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдэд тулгараад буй янз бүрийн саад бэрхшээл, хязгаарлалтуудыг судалж тодорхойлох;*
- ✧ *Санал санаачлагаас адил тэнцүү ашиг хүртэх нөхцлийг бүрдүүлэх.*

Гол зарчмууд

Эмэгтэй эрэгтэй хүмүүс нь бодлого болон хөтөлбөрийн үр дүнд бий болсон нөөц боломж, ашгаас адил тэгш хүртэх эрхтэй

Бодлого, хөтөлбөрүүд нь угаасаа дундыг баримталсан шинжтэй биш байх ёстой.

- *Санаатай, санаандгүй байдлаар өөр өөр хүмүүс, эсвэл өөр хэсэг бүлэг хүмүүсийн хувьд нэгэнд нь ашигтай байхад нөгөөд нь хортой, эсвэл тэр хоёрын аль нь ч биш байх тохиолдол байдаг*

Дүрэм № 1

Хор хөнөөлгүй байх

Дүрэм № 2

Зөв сайн зүйл хийх

Жендэрийн шинжилгээ : Богино хугацааны зорилго

Жендэрийн ялгаа зөрүүг тодорхойлох :

- Нөөцөөс хүртэх, түүнд хяналт тавих талаар эмэгтэй, эрэгтэй хүмүүсийн эрх, оролцоонд байгаа ялгаатай байдал
- Хаана нэг хүйс нь нөгөөгөөсөө илүү эрх эдэлж, ашиг хүртэж байна вэ?

Жендэрийн мэдрэмжтэй дүн шинжилгээний гол бүрэлдэхүүн хэсгүүд

Жендерийн ялгаатай байдлын талаас судалж тогтоох,
шинжлэх, ойлгох

1. Үүрэг ба хариуцлага
2. Нөөц / хөрөнгөөс хүртэх, түүнд хяналт тавих
3. Нийгэм, эдийн засаг болон орчны хүчин зүйлс
(дээрх бүгдэд нөлөөтэй)

Үүрэг ба хариуцлага

Эмэгтэйчүүд, эрчүүдэд тэдний хүйсийн ялгаатай байдлаас шалтгаалан ялгавартай чиг үүрэг, үүрэг даалгавар, хариуцлага ногдуулах соёл ямар хэмжээнд байгаа.

Нөхөн үржихүйн үүрэг

- Хоол бэлтгэх
- Хүүхэд асрах
- Өвчтөн болон өндөр настныг халамжлах
- Цэвэрлэгээ, угаалга, гэрийн ажил хийх

Бүтээмжийн үүрэг

- Албан ёсны ажил эрхлэлт
- Хувиараа ажил эрхлэх

Олон нийтийн үүрэг

- Сайн дурын/нийгмийн ажил
- Соёлын үйл ажиллагаа
- Засвар үйлчилгээ (зам, худаг ус гэх мэт)
- Харуул хамгаалалт-түүнтэй төстэй ажил

Нөөцөөс хүртэх, түүнд тавих

хяналт

Нөөцүүд:

- Өрхийн орлого, газар, зээл, хөдөлмөр эрхлэлт
- Боловсрол, улс төрийн төлөөлөл, мэдээлэл
- Цаг хугацаа

Хүртэх : Тодорхой төрлийн нөөцийг ашиглах, ашиг шимийг хүртэх чадамж

Хяналт: Нөөцийг хэн ашиглах, эзэмших (газар худалдах /түрээслэх) талаар шийдвэр гаргах чадамж.

- Өрх гэр , олон нийт болон Засгийн газрын түвшинд

Нийгэм, эдийн засаг, хүрээлэн буй орчны хүчин зүйлс

Хүмүүсийн амьдралын өргөн хүрээн дэх

жишээнүүд:

- Соёл
- Нийгмийн байдал
- Физик орчин
- Боловсролын тогтолцоо, улс төр
- Нийгмийн дэмжлэгийн сүлжээ
- Генетик
- Хувь хүний физиологийн шинж чанар

Урт хугацааны зорилго

Санал санаачлагуудаас эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүс адил тэгш ашиг тус хүртэх

Тэгш боломжоор хангах: Эдийн засаг, нийгэм, соёл, улс төрийн амьдралын бүхий л хүрээнд эрчүүд, эмэгтэйчүүдийг бүрэн дүүрэн, тэгш оролцуулах боломжийг бүрдүүлэх.

Нөхцлийг сайжруулах: Практик хэрэгцээ: эрчүүд, эмэгтэйчүүдийн амьдралын материаллаг байдал

➤ Хоол хүнс, орон байр, бэлэн мөнгө, орлого гэх мэт.

Байр суурийг сайжруулах : Нийгэм дэх эдийн засаг, нийгмийн байдал

➤ Цалин хөлс, ажил эрхлэх боломж, өмчлөл; улс төрийн үйл явц дахь төлөөлөл гэх мэт.

Урт хугацааны зорилго

Эрх мэдэлжүүлэх: Эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүс өөрсдийнхөө амьдралыг хянадаг: өөрсдөө асуудлаа тодорхойлдог байх

- Зөвхөн эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүд л өөр өөрсдийн нэрийн өмнөөс ярьж сонголтоо хийх эрх мэдлийг өөртөө бий болгож чадна.
- Байгууллагууд эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн оролцоог нэмэгдүүлэх, өөртөө итгэх итгэл, ур чадварыг дээшлүүлэх, бие даасан байдлыг хөгжүүлэх үйл явцад дэмжлэг үзүүлж чадна.

“Сарын тэмдгийн залуу”

